

جمهوری اسلامی ایران

مدیریت حوزه علمیه استان قم

رساله علمی سطح ۳

راهکارهای نهادینه کردن پوشش اسلامی در بین نسل جوان

استاد راهنما: **حجت الاسلام دکتر محمد دولت خواه**

استاد مشاور: **حجت الاسلام دکتر فاضل حسامی**

محقق: **غلامرضا صالحی**

۱۳۹۵

چکیده رساله

بی شک پوشش جوان یکی از ضروریات جامعه اسلامی است که در این تحقیق کوشش شده است تا راهکارهای عملیاتی برای نهادینه کردن پوشش برای نسل جوان ارائه شود تا جوانان در سایه پوشش و عفت، منشا برکات فراوانی برای جامعه باشند. در این پژوهش علمی این هدف مورد توجه قرار گرفته و سعی شده است با عنایت به سازمان‌های رسمی و غیررسمی جامعه، راهکارهای عملی و عینی و در عین حال ایجابی و سلبی در زمینه نهادینه شدن پوشش اسلامی در میان نسل جوان کشور ارائه شود. روش تحقیق در این پایان نامه، روش کتابخانه‌ای است و همچنین نتایج اصلی این تحقیق عبارت است از:

۱. پوشش اسلامی برای مردم مسلمان، یک باید مستحب اخلاقی نیست، بلکه یک باید واجب فقهی است و اعتقاد فراگیر نظری به وجوب آن، خود به خود می‌تواند ضرورت نهادینه شدن را در مورد آن تمام کند.

۲. ارزیابی کارآمدی نهادینه شدن فرهنگ پوشش در بین جوانان را باید در فرض ثابت بودن همه شرایط دیگر در نظر گرفت.

۳. مسأله نهادینه شدن پوشش اسلامی را نباید تک فاکتوری فهم کرد و ارزیابی نمود. این مسأله را از یک سو باید با توجه به الزامات مقدماتی تحقق آن و از یک سو باید با توجه به پیامدهای منطقی و ضروری آن درک کرد و سنجید.

۴. در جامعه اسلامی برای نهادینه شدن پوشش جوان، قانون زیادی وجود دارد، اما ضعف در اجرا شدن این قوانین است و این می‌طلبد که نهادهای حکومتی عزم خود را جزم نمایند و در زمینه ریشه کن نمودن بدپوششی نسل جوان و جامعه اقدام اساسی نمایند.

به طور خلاصه در این تحقیق ضروری است سازمان‌های غیررسمی جامعه همانند خانواده و گروه‌های اجتماعی، با ارائه تربیت اسلامی در زمینه پوشش اسلامی جوان و در مرحله فراتر، سازمان‌های رسمی جامعه همچون سازمان‌های آموزشی و رسانه‌ها، با ارائه آموزش‌های لازم در زمینه نهادینه کردن پوشش اسلامی در میان جوانان، گام‌های اساسی را بردارند. لازم به توضیح است که در این پژوهش علمی بر نقش خانواده به‌عنوان مؤثرترین سازمان غیررسمی و همچنین رسانه (صداوسیما) به‌عنوان کلیدی‌ترین سازمان رسمی جامعه برای فرهنگ‌سازی و ارائه راهکار در زمینه پوشش اسلامی در هر دو راهکار ایجابی و سلبی تأکید می‌گردد و همچنین سیره معصومین (ع) درباره پوشش اسلامی جوان، مورد توجه خاص گرفته است.

کلید واژگان:

راهکار، پوشش، پوشش اسلامی، جوان، خانواده، رسانه ملی

"فهرست مطالب"

۱.....	فصل اول: مفاهیم و کلیات.....
۲.....	مقدمه.....
۳.....	تبیین موضوع رساله.....
۴.....	بیان اهمیت و جایگاه موضوع.....
۴.....	اهداف تحقیق.....
۴.....	سؤال اصلی.....
۴.....	سوالات فرعی.....
۵.....	بیان پیشینه تحقیق.....
۵.....	روش تحقیق.....
۶.....	مفهوم شناسی.....
۶.....	راهکار.....
۷.....	نهادینه شدن.....
۷.....	پوشش.....
۸.....	حجاب.....
۸.....	ستر.....
۹.....	عفت.....
۱۱.....	جوان.....

- ۱۲..... خلاصه فصل اول
- ۱۳..... فصل دوم: مبانی علمی تحقیق
- ۱۵..... پوشش در شریعت های آسمانی
- ۱۵..... الف. پوشش در شریعت ابراهیمی
- ۱۵..... ب. پوشش در آیین یهود
- ۱۶..... ج. پوشش در آیین مسیحیت
- ۱۶..... د. پوشش در اسلام
- ۱۷..... ۱. پوشش در قرآن کریم
- ۲۱..... ۲. پوشش اسلامی در روایات
- ۲۴..... ۳. پوشش اسلامی از نگاه فقهای اسلام
- ۲۵..... حد پوشش بانوان
- ۲۷..... حد پوشش مردان
- ۲۷..... مصادیق پوشش اسلامی
- ۲۷..... الف. پوشش ذهن
- ۲۷..... ب. پوشش نگاه
- ۲۸..... ج. پوشش گفتار
- ۲۸..... د. پوشش در تعاملات رفتاری
- ۲۸..... ه. پوشش در رفتار و معاشرت

- ۲۸.....و پوشش در ظاهر.....
- ۲۹.....ویژگی های روان شناسی جوان.....
- ۲۹.....جوان و ترس.....
- ۲۹.....جوان و تنش های روانی.....
- ۲۹.....جوان و آرزو.....
- ۳۰.....جوان و عشق.....
- ۳۰.....جوان و وابستگی.....
- ۳۰.....جوان و آرمان گرایی.....
- ۳۱.....جوان و انتقاد.....
- ۳۱.....جوان و هویت یابی.....
- ۳۱.....جوان و استقلال طلبی.....
- ۳۲.....جوان و تنوع گرایی.....
- ۳۳.....جوان و زیبایی طلبی.....
- ۳۳.....جوان و معنویت گرایی.....
- ۳۴.....پوشش و مساله محدودیت جوان.....
- ۳۵.....آثار پوشش اسلامی جوان.....
- ۳۵.....آثار فردی پوشش.....
- ۳۶.....آثار خانودگی پوشش.....

- آثار اجتماعی پوشش..... ۳۶
- آثار اقتصادی پوشش..... ۴۱
- عوامل بی توجهی جوانان به پوشش اسلامی..... ۴۲
- وجود گزینه خودآرایی..... ۴۰
- عقده های روانی..... ۴۱
- افراط و تفریط خانواده ها..... ۴۱
- فرهنگ استعمار..... ۴۲
- نهضت صنعتی اروپا..... ۴۲
- گسترش فرهنگ مصرف گرایی..... ۴۳
- تقلید منفی..... ۴۴
- دور شدن از ارزش های دینی..... ۴۴
- چشم و هم چشمی..... ۴۴
- نتایج بی توجهی به پوشش اسلامی جوان..... ۴۵
- اختلالات روانی..... ۴۵
- افت تحصیلی..... ۴۶
- انحرافات اخلاقی..... ۴۶
- سقوط ارزش جوان..... ۴۷
- نظام سلطه و پوشش اسلامی جوان..... ۴۷

نهادها و پوشش اسلامی جوان.....	۵۱
دانشگاه.....	۵۳
رسانه ملی.....	۵۵
الف. کارکردهای مثبت رسانه ملی.....	۵۴
۱. رعایت نسبی پوشش.....	۵۵
۲. به صحنه کشیدن پوشش.....	۵۵
۳. شخصیت پردازی در زمینه پوشش.....	۵۵
ب. کارکردهای منفی رسانه ملی.....	۵۶
۱. عدم تبیین صحیح پوشش اسلامی.....	۵۶
۲. عدم ارائه الگوی پوشش صحیح.....	۵۶
۳. عادی سازی روابط دختر و پسر.....	۵۷
۴. ارائه جلوه نامناسب از پوشش.....	۵۸
خانواده.....	۵۹
خلاصه فصل دوم.....	۶۱
فصل سوم: راهکارهای نهادینه کردن پوشش اسلامی در بین جوانان.....	۶۴
الف. راهکارهای ایجابی.....	۶۵
۱. عزم همگانی در زمینه پوشش اسلامی.....	۶۶
الف. تحقیقات میدانی در زمینه پوشش اسلامی.....	۶۶
ب. دوری از بی اعتنایی به پوشش اسلامی.....	۶۷
ج. جلوگیری از تغییر ارزش ها.....	۶۸

۲. طراحی پوشش اسلامی..... ۶۹
- الف. دوری از اسراف..... ۷۵
- ب. مطابقت با شریعت اسلامی..... ۷۵
- ج. رعایت عرف جامعه..... ۷۵
- د. پرهیز از فخر فروشی..... ۷۶
۳. تقویت باورهای دینی خانواده..... ۷۶
- الف. معرفی صحیح پوشش اسلامی جوان..... ۷۷
- ب. تلاش در ساختن خانواده دینی..... ۷۸
- ج. جلوگیری از هم گسستگی خانواده..... ۷۸
- د. توجه به سلامت اخلاقی خانواده..... ۸۰
۴. آموزش پوشش اسلامی در خانواده..... ۸۲
۵. وضع قوانین پوشش اسلامی جوان..... ۸۴
- الف. توجه به قانون عفاف و حجاب..... ۸۶
- ب. الزامی نمودن تدریجی پوشش اسلامی..... ۸۶
۶. استفاده از رسانه ملی در نهادینه کردن پوشش..... ۸۷
- الف. ارزش گذاری پوشش اسلامی..... ۹۰
- ب. الگوآفرینی در زمینه پوشش اسلامی..... ۹۰
- ج. اطلاع رسانی در زمینه پوشش اسلامی..... ۹۱
۷. فرهنگ سازی در زمینه پوشش اسلامی..... ۹۲
- الف. تعمیق بخشیدن به پوشش اسلامی..... ۹۴
- ب. ترویج پوشش اسلامی..... ۹۵

- ج. صیانت از پوشش اسلامی ۹۶
- د. جذاب نمودن پوشش اسلامی ۹۶
- ه. ایجاد انگیزه نسبت به پوشش اسلامی ۹۶
۸. استفاده از نقش حوزه علمیه در زمینه گسترش پوشش اسلامی ۹۷
- الف. تبیین زیر ساخت های پوشش اسلامی ۹۹
- ب. اطلاع رسانی دقیق در زمینه پوشش اسلامی ۱۰۰
- ج. هماهنگی با رسانه ملی ۱۰۰
- د. حمایت کامل از پوشش اسلامی ۱۰۱
- ه. نظارت بر ورودی های فرهنگی جامعه اسلامی ۱۰۲
- ب. راهکارهای سلبی ۱۰۳
۱. برخورد جدی با بدپوششی ۱۰۳
- الف. دقت در شیوه مقابله با بدپوششی جوان ۱۰۶
- ب. برخورد با بدپوششی با برنامه های فرهنگی ۱۰۹
۲. اصلاح تداخل جنسیتی دانشگاه ها ۱۱۱
- الف. آرامش و امنیت جوان ۱۱۳
- ب. پیشرفت تحصیلی جوان ۱۱۳
- ج. جلوگیری از فساد اخلاقی جوان ۱۱۴
- د. حفظ جایگاه خانواده ۱۱۴

۱۱۴.....	ه. حفظ شخصیت جوان.....
۱۱۵.....	۳. اصلاح پوشش در نهادهای اجتماعی.....
۱۱۸.....	الف. ایجاد فضای رشد اخلاقی در جامعه.....
۱۱۹.....	ب. پیاده سازی احکام اسلامی در جامعه.....
۱۲۰.....	ج. ترویج شعائر اسلامی.....
۱۲۱.....	د. حذف هنجارشکنان اجتماعی.....
۱۲۲.....	۴. اصلاح متون درسی.....
۱۲۶.....	الف. شناخت موانع اصلاح متون درسی.....
۱۲۷.....	ب. اهمیت به مبانی دینی در متون درسی.....
۱۲۸.....	ج. پرورش معنویت و اخلاق در متون درسی.....
۱۳۲.....	خلاصه فصل سوم.....
۱۳۴.....	فصل چهارم: جمع بندی و نتایج تحقیق.....
۱۳۵.....	نتیجه گیری.....
۱۳۶.....	پاسخ به پرسش های پژوهش.....
۱۳۷.....	کاربردهای تحقیق.....
۱۳۸.....	بیان پیشنهادات نظری و عملی.....
۱۴۰.....	موانع تحقیق.....